

עבד נאמן

1. נתיב אהבת ריע פסקה ג

שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא את הכבש האחד תעשה בבוקר וגוי'. עמד ר' פלוני על רגליו ואמר הלכה כבן פזי דכתיב ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן וגוי'.

...ומה שאמר בן פזי את הכבש האחד תעשה בבקר הוא כלל גדול בתורה יותר, רצה לומר מה שהאדם עובד הש"י בתמידות הגמור והוא עבדו, וכמו שהעבד לא סר עבודתו מן אדון שלו רק הוא עובדו תמיד, ולכך אמר את הכבש האחד תעשה בבוקר וגוי' שזה נאמר על קרבן תמיד שחר וערב דבר זה הכלל בתורה, שתכלית המכוון שיהיה האדם עבד להקב"ה וכל שאר התורה פירושה ש"י המצות הוא עובד את בוראו לגמרי.

1א. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף מז/ב

דבי רבי ישמעאל תנא עבד מלך כמלך.

2. תלמוד בבלי מסכת נדה דף סא עמוד ב

אמר רב יוסף: זאת אומרת - מצות בטלות לעתיד לבא.

3. המלבי"ם על שמות כה, א ב"רמזי המשכן"

בגוף האדם הפרטי נמצא שלש חלוקות: א. הראש והגולגולת, שהוא מעון ומשכן לנפש המשכלת. ב. מן הצואר עד החזה, שם תשכון הנפש החיונית שמשכנה בלב. ג. חלק התחתון של הגויה מן החזה ולמטה, שם משכן נפש הטבעית... וכן היה במשכן המזבח האוכל ומעכל את המזון הרוחני ולחם ד'. ובמחיצה השלישית היו הארון והלוחות וספר התורה, שהוא דומה למת, ששם משכן הנפש המשכלת.

4. דרך חיים בשער א פרק ד:

וביאור זה כי האדם מתדמה אל בית המקדש שכמו שבית המקדש הוא נבדל מכל האדמה כך האדם נבדל מכל הנבראים שעל פני האדמה... וזהו שנחשב כאלו נבנה בית המקדש בימיו כי האדם עצמו הוא דמיון אל בית המקדש כמו שהתבאר, וכבר ביארנו זה במקום אחר גם כן, ובא לומר כי האדם הוא דמיון בית המקדש ולפיכך יקדש האדם עצמו גם כן עד שהוא בית המקדש גמור. ועוד שאמר יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו וכו', ואמר כי עכשיו שאין בית המקדש הנה האדם עצמו הוא בית המקדש כמו שבארנו למעלה, ועוד יתבאר בסמוך עוד המאמרים האלו.

5. נפש החיים שער א פרק ד:

ויש לומר על דרך זה הפסוק ועשו לי מקדש וגוי', ככל אשר אני מראה אותך וגוי'... אל תחשבו שתכלית כונתי היא עשית המקדש החיצוני, אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו, רק לרמוז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם את עצמכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו, כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש, זהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דייקא שככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן וגוי', תכלית כונתי שכן תעשו את עצמכם.

6. ספר גבורות השם - פרק ח

כמו שבאדם הלב והמוח עיקר האדם, הלב שממנו החיות והמוח ששם השכל, כך בכלל העולם בית המקדש והתורה עיקר מציאות העולם. וכמו שהלב הוא באמצע האדם וממנו מקבלים חיות ושפע כל האברים, כך בית המקדש באמצע העולם ממנו מקבלים כל הארצות חיות ושפע. וכמו שהמוח שם שכל האדם, כך התורה שכל העולם, נמצא התורה ובית המקדש הם עיקר הנמצאים, ואלו שני דברים הם צמודים ביחד תמיד, כי בית המקדש הוא בארץ והוא שלימות העולם הגשמי, והתורה היא שכלית, ולפיכך על אלו שני דברים אומרים תמיד יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך, לומר שיתן חלקנו בדבר שנחשב מציאות דוקא ולא בדברים בטלים:

6. עולת ראייה / חלק א / עמוד קל

שנים ליום עולה תמיד. ישנם דברים, שלגביהם נחשב היום והלילה, המעלי"ע כולו, לענין אחד, וישנם דברים, שאנו חושבים בהם את היום ואת הלילה, שעושים יחד ערכו של יום, לשני ענינים, שאע"פ שהם מחוברים יחד, בהטבעת כח היום, מ"מ התכן הפרטי הוא מתחלק בהם.

6א. עולת ראייה / חלק א / עמוד קלא

את הכבש אחד תעשה בבקר, ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. כמו שיש הבדל בין יום ולילה... ככה יש הבדל בפנימיות הערך של קרבנות התמיד הללו, בין קרבן השחר וקרבתו בין הערבים של התמידים. וכמו שיום הבדל פנימי בין קריאת שמע של שחרית לקריאת שמע של ערבית, שק"ש של ערבית היא יותר קרובה אל רשם הטבע, "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה", שמרחק ההבטה בא בלילה ע"י הכוכבים... וק"ש של שחרית יותר היא קרובה אל המעין הפנימי אל הופעת התורה.

7. רש"י סנהדרין דף סה/ב

אי בעו צדיקי - להיות נקיים מכל עון:

הווי ברו עלמא שנאמר כי אם עונותיכם היו מבדילים - הא אם לא היו בהם עונות אין כאן הבדלה:

8. מדרש רבה שיר השירים פרשה ה פסקה ג

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע רבי ינאי אמר תאומתי כביכול לא אני גדולה ממנה ולא היא גדולה ממני.

8א. ספר דעת תבונות - קנד - קסה

והנה הקב"ה מחלק מעצם הנהגתו לכנסת ישראל, להיותה שותפת עמו בהשלמת הבריאה, שיהיה הוא ית' מתקן מצד אחד, והיא מצד אחר, ומיניה ומינה יסתיים התיקון השלם. ובבחינה זאת אמרו ז"ל במדרש (שהש"ר ה, ב; וילק"ש שם), "יונתי תמתי" - תאומתי". ומצינו בכתוב ענין התחבר ההשפעה והקבלה להשלמת הנמצאות, שאמר (ישעיהו מח, יג), "ואף ידי יסדה ארץ, וימיני טפחה שמים, קורא אני אליהם יעמדו יחד", שהשמים משפיעים והארץ מקבלת, ואף על פי כן שניהם שקולים זה כזה, מצד השתלם המציאות מבין שניהם. על כן אמרו במדרש הנ"ל (ילק"ש שם), "ואף על פי כן לא אני גדולה ממנה, ולא היא גדולה ממני". ואמנם יחס עניני ההשפעה לימין, לפי שהיא השולטת, והצורך והקבלה לשמאל, שהיא השפלה מן הימין:

7. נתיב אהבת ריע פסקה ג

ואמר דהלכה כבן פזי משום דכתיב ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו, ומדשנה הכתוב לומר וכן תעשו וכבר הזהיר לפני זה על עשיית המשכן, וכפל אזהרה הזאת מפני כי דבר זה הוא כלל גדול בתורה הוא העבודה ולכך שנה בו לומר וכן תעשו לחזק הדבר ביותר, כי צוואת המשכן הוא על העבודה.

ומ"מ התבאר לך בדברים אלו אשר אמרנו כמה גדול הוא אהבת חבירו שהוא כלל גדול בתורה:

א4. נפש החיים שער א פרק ד:

יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ולכן האדם מעם הקודש שכולל גם כן כל סדרי בראשית וסדרי המרכבה כלל הבריאה כולה, הוא גם כן דוגמת ותבנית המשכן והמקדש וכל כליו, מכוון בסדר התקשרות פרקי אבריו וגידי וכל כוחותיו.

ב7. ספר שמות פרק כה

(ח) וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם: (ט) כָּל אֲשֶׁר אֶנִּי מֵרָאָה אֹתְךָ אֵת תְּבִנֹתַי הַמְשֻׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹתַי כָּל כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ:

8. ספר תפארת ישראל - פרק נב

...ומעתה התבאר מה שאמר מצות בטלות הוא לזמן התחיה. ומכל מקום אין לומר בזה כלל שהתורה ח"ו תהיה בטלה שאם כן היה לו לומר זאת אומרת התורה בטלה, אבל אמר מצות בטלות לעתיד- שלא יהיו בסגנון זה שהם עתה. כי התורה היא סדר עולם הזה כמו שבארנו, אבל לזמן התחיה הוא עולם הבא ואין לו סדר העולם הזה. ולכך מצות התורה יהיו בטלים כפי מה שהוא סדר עולם התחיה, ומכל מקום לא נקרא זה בטול התורה כי התורה כוללת סדר כל המציאות וגם בתורה נרמז סדר המציאות שהוא לזמן התחיה מה שיהיה והרי התורה קיימת כבראשונה. וכמו שכתוב בתורה על איזה מצות שלא יהיו נוהגים רק לזמן שהרי לא תשוב נחלה ממטה למטה הוא לדור באי הארץ בלבד ולא יאמר בזה שהתורה ח"ו בטלה אבל יאמר שכך אמרה התורה שהמצוה היא זמן זה ולא יותר. וכך בתורה כתיב כל סדר המציאות לנצח נצחים ואם אנו לא יודעים אבל לעתיד נבין דברי תורה על בוריה ונדע כי מה שכתוב בתורה מצות אלו הם שייכים כמו שהוא האדם בעולם הזה עם גופו שיש לו בעולם הזה ולזמן התחיה לפי מה שהוא סדר בעולם התחיה כמו שיתבאר אחר כך, לכן אף אם אנחנו מודים כי לזמן התחיה בטלים המצות כפי פשט הגמרא אין בזה שנוי אל התורה כלל בדבר מה, וזה שרצינו לבאר ועוד יתבאר:

3. ספר תפארת ישראל - פרק נב

מצות בטלות לעתיד- שלא יהיו בסגנון זה שהם עתה.

4. שפת אמת ספר שמות - פרשת תרומה - שנת [תרמ"ט]

ככל אשר אני מראה אותך... כי בחי' מרע"ה הוא אספקלרי' המאירה שאין שייך בו ראי' רק ידיעה כדאי' שכינה היתה מדברת מתוך גרונו של מרע"ה וז"ש מראה אותך וכן כתי' אתה מראה בהר שכל ציור המשכן וכליו הי' נחקק בצורת מרע"ה. וכן תעשו כשנסתכלו בני' במרע"ה קיבלו הארה לתקן כל המעשים אחריו. וכזה נמצא בכל איש ישראל בפרט ג"כ שמתגלה בו איזה הארה כפי דעתו. ואחר זו הנקודה צריך לתקן ולהמשיך כל המעשים. וזה ככל אשר אני מראה וכו' וכן תעשו. וכדאיתא בזוה"ק בפסוק נודע בשערים בעלה כל אחד לפי מה דמשער בלבו.

א4 . שמונה קבצים / קובץ א / תשסג.

הקרבנות, הננו משיגים אותם לא רק עבודות חיצוניות סימבוליות, אלא תיקונים, פעולות שהעולם מתבסס על ידם. אמנם התוכן הסימבולי הוא תוארם, לבושם וגופם, וברור הדבר שיחס גדול יש להצורך הסימבולי עם הצורך הפנימי.